Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0341

Guinea-Bissaun vakava poliittinen tilanne 26. marraskuuta tapahtuneen vallankaappauksen jälkeen

Euroopan parlamentin päätöslauselma 18. joulukuuta 2025 Guinea-Bissaun vakavasta poliittisesta tilanteesta 26. marraskuuta tapahtuneen vallankaappauksen jälkeen (2025/3027(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon työjärjestyksen 150 artiklan 5 kohdan ja 136 artiklan 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että Guinea-Bissaussa pidettiin parlamenttivaalit 23. marraskuuta 2025; ottaa huomioon, että tärkeintä oppositiopuoluetta PAIGC:tä estettiin osallistumasta vaaleihin;

B. ottaa huomioon, että kenraali Horta N’Tamin johtama sotilaiden joukko anasti 26. marraskuuta 2025 vallan voimakeinoin ja keskeytti vaaliprosessin laittomasti vaalitulosten virallista julkistamista edeltävänä iltana; ottaa huomioon, että vallankaappauksen johtajan ja entisen presidentin väliset yhteydet ovat antaneet aiheitta vakaviin syytöksiin, joiden mukaan vallankaappaus junailtiin vaalitappion ehkäisemiseksi;

C. toteaa, että mielenosoittajat ovat vaatineet viranomaisia julkistamaan vaalitulokset; toteaa, että sotilasjuntta on kohdistanut vakavia tukahduttamistoimia kansalaisvapauksiin ja mielenosoittajien ja toimittajien on kerrottu joutuneen ihmisoikeusloukkausten kohteeksi ja ainakin 18 ihmistä, joiden joukossa on hallinnon viranhaltijoita, tuomareita ja oppositiojohtajia, on pidätetty mielivaltaisesti;

D. ottaa huomioon, että poliittisen opposition johtajat pidätettiin samana päivänä, kun vallankaappaus tehtiin, ja että heitä on siitä lähtien pidetty eristyksissä tarjoamatta heille mahdollisuutta oikeudelliseen puolustukseen;

E. panee merkille, että presidenttiehdokas Fernando Dias da Costa on paennut Nigerian suurlähetystöön; toteaa, että presidentti Embalón sallittiin poistua maasta;

F. ottaa huomioon, että Guinea-Bissaun osallistuminen Afrikan unioniin, portugalinkielisten maiden yhteisöön ja Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisöön on keskeytetty siihen saakka, että perustuslaillinen järjestys on palautettu;

1. tuomitsee yksiselitteisesti armeijan 26. marraskuuta 2025 tekemän vallankaappauksen ja vaaliprosessin keskeyttämisen; tuomitsee perustuslain vastaisen hallituksenvaihdoksen ja kehottaa palauttamaan välittömästi Guinea-Bissaun perustuslaillisen järjestyksen ja jatkamaan vaaliprosessia;

2. tuomitsee jyrkästi turvallisuusjoukkojen suhteettoman voimankäytön väestöä vastaan; vaatii kaikkia osapuolia pidättäytymään väkivallanteoista; kehottaa käynnistämään riippumattoman tutkinnan ihmisoikeusloukkauksista ja saattamaan vallankaappaukseen ja ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyneet vastuuseen;

3. vaatii vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta poliittisen opposition johtajat Domingos Simões Pereiran, Octávio Lopesin, Marciano Indin, Roberto Mbesban sekä kaikki muut mielivaltaisesti pidätetyt henkilöt;

4. tuomitsee väkivaltaiset tukahduttamistoimet, joita juntta kohdistaa aktivisteja, toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia ja kansalaisyhteiskuntaa vastaan; kehottaa poistamaan kaikki riippumattomia tiedotusvälineitä koskevat rajoitukset ja lopettamaan kaikenlaisen kansalaisyhteiskuntaan kohdistuvan vainon;

5. vaatii Guinea-Bissaun vaalilautakuntaa julkaisemaan todennetut vaalitulokset antamatta sijaa sotilaalliselle tai poliittiselle sekaantumiselle;

6. kehottaa painokkaasti kaikkia keskeisiä sidosryhmiä käymään alueellisten toimijoiden tuella osallistavaa poliittista vuoropuhelua, jotta voidaan toteuttaa rakenteellisia uudistuksia demokratian ja oikeusvaltion vahvistamiseksi;

7. kehottaa EU:ta tarkistamaan välittömästi sopimuksiaan ja rahoitustaan, varmistamaan, että yhteistyörahastot eivät vahvista junttaa ja muita autoritaarisia rakenteita, ja asettamaan etusijalle demokraattisen kansalaisyhteiskunnan tukemisen;

8. kehottaa neuvostoa harkitsemaan rajoittavien toimenpiteiden kohdentamista vallankaappauksesta ja laajalle levinneistä ihmisoikeusloukkauksista vastuussa oleviin henkilöihin;

9. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Guinea-Bissaun viranomaisille, Afrikan alueellisille järjestöille, portugalinkielisten maiden yhteisölle ja Yhdistyneille kansakunnille.